A határozat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!
Nyilvános ülésen tárgyalható!

5. sz. napirendi pont

Pörböly Község Önkormányzat Képviselő-testületének 2026. szeptember 30-án tartandó képviselő-testületi ülésére.

Pörböly község környezeti állapotáról tájékoztató.

Előterjesztő: Sipos Lajos polgármester
Előterjesztést készítette: Balogh Györgyi jegyző

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdésének e) pontja szerint: „ A települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot. Ugyanezen törvény 51.§ (3) bekezdése szerint: „A lakóhelyi környezet állapotának alakulásáról a települési önkormányzat szükség szerint, de legalább évente tájékoztatja a lakosságot."

Kérem a Tisztelt Képviselő-testülete, tárgyalja meg és fogadja el Pörböly község környezeti állapotáról szóló beszámolót

Határozati javaslat:

Pörböly Község Önkormányzat képviselő-testületének …./2026. (IX.30.) határozata
a Község környezeti állapotáról szóló beszámoló elfogadásáról
Pörböly Község Önkormányzat Képviselő-testülete Pörböly község környezeti állapotáról szóló beszámolót elfogadja. A beszámolót a település honlapján közzéteszi lakossági tájékoztatás céljából.
Felelős: Sipos Lajos polgármester
Határidő: azonnal

Pörböly, 2025. szeptember 17.

Sipos Lajos
polgármester

PÖRBÖLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA 1. Pörböly

Pörböly község környezeti állapota,
környezeti elemeinek értékelése
2026. év

Pörböly Község Önkormányzata a környezet védelme érdekében a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontjában foglaltaknak megfelelően elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább egyszer tájékoztatja a lakosságot.

Pörböly község környezeti állapotának 2026. évi értékelése során kiemelt figyelmet kell fordítani a település sajátos földrajzi és természeti adottságaira. Pörböly a Sárköz déli részén, a Gemenci-erdő közvetlen térségében helyezkedik el, ezért a település környezeti állapotát jelentős mértékben meghatározza a Duna ártere, az erdőterületek, a vizes élőhelyek és az ezekhez kapcsolódó természeti folyamatok.

Pörböly területe 1111 hektár, belterület 57 hektár, külterület 1054 hektár.

A levegő állapota és minősége

Pörböly levegőminőségét elsősorban a közlekedés, a lakossági fűtés, a mezőgazdasági tevékenység, valamint száraz időben a porterhelés befolyásolhatja.

A település kis lélekszámú és jelentős erdőterületek közelében helyezkedik el, ezért jelentős ipari eredetű légszennyező forrás nem jellemző.

A 2026. évi szárazság ugyanakkor kedvezett a talajból származó por felverődésének, különösen a mezőgazdasági területeken és földutakon.

Pörböly község jelenleg nem rendelkezik vezetékes földgázhálózattal, ezért a lakóingatlanok fűtése a földgázellátással rendelkező településekhez képest nagyobb mértékben támaszkodhat egyedi fűtési megoldásokra, így különösen szilárd tüzelőanyag, tűzifa, pellet, illetve egyéb tüzelőanyagok használatára. A vezetékes gáz hiánya ezért a téli időszak levegőminőségének értékelésekor releváns körülmény.

A szilárd tüzelésből származó kibocsátások – különösen korszerűtlen tüzelőberendezés, nem megfelelő tüzelőanyag vagy helytelen tüzelési gyakorlat esetén – növelhetik a levegőbe kerülő szállópor (PM10 és PM2,5), valamint egyes egyéb légszennyező anyagok mennyiségét. A kedvezőtlen meteorológiai helyzetek, különösen a szélcsendes, ködös, inverziós időjárási helyzetek tovább ronthatják a szennyezőanyagok hígulását. A településen ezért a téli időszak levegőminőségének javítása szempontjából kiemelt jelentőségű a korszerű, jó hatásfokú fűtőberendezések alkalmazása, a megfelelő minőségű és száraz tüzelőanyag használata, valamint a hulladék és egyéb nem megfelelő anyagok tüzelésének megelőzése.

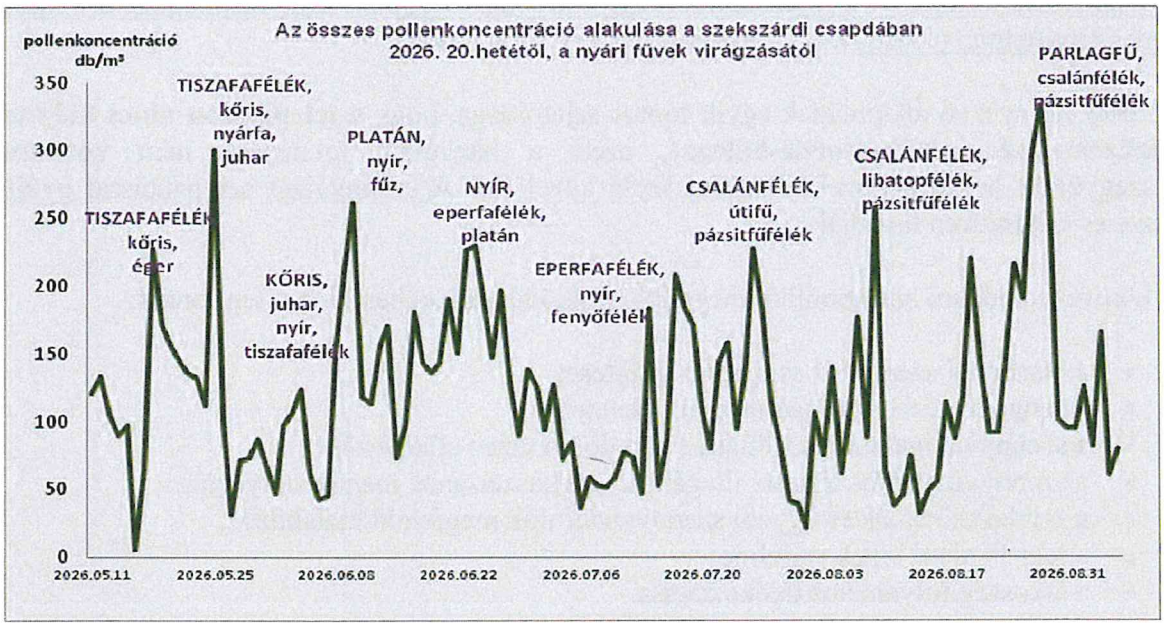
Pörbölyön nincs önálló aerobiológiai mérőállomás, ezért a térség pollenhelyzetének értékelésekor a Szekszárdon működő hivatalos pollenmonitoring állomás adatai vehetők figyelembe. A napi pollenjelentés https://www.nnk.gov.hu/index.php/kornyezetegugy/256-kornyezetegeszsegugyi-laboratoriumi-osztaly/levegohigienes-laboratorium/lakossagi-tajekoztato-tartalmak/polleninformaciok-megjelenitese/1237-napi-pollenjelentes.html oldalon érhető el.

A Tolna Vármegyei Kormányhivatal 2026. július 30-i tájékoztatása szerint a parlagfű virágzási időszaka általában júliustól októberig tart, a legnagyobb pollenterhelés pedig augusztusban és szeptemberben jelentkezik.

A 2026. augusztus végi szekszárdi térségi adatok alapján a parlagfű pollenterhelése nagyon magas szintet is elérhetett. A pollenhelyzet Pörbölyön várhatóan hasonló regionális tendenciát követ, ugyanakkor a Szekszárdon mért adat nem tekinthető közvetlen pörbölyi mérésnek.

A parlagfű elleni védekezés ezért Pörbölyön is fontos közegészségügyi feladat.

Az alábbi diagram mutatja a fák-bokrok virágzásának megkezdődése óta a pollenszám alakulását Szekszárdon:

forrás:https://kormanyhivatalok.hu/system/files/dokumentum/tolna/2026-09/pollenertekeles_36_het.pdf

A település levegőminőségi besorolása összességében kedvezőnek tekinthető.

Ivóvízellátás és szennyvízkezelés

Az ivóvíz minőségére vonatkozó követelményeket az 5/2023. (I.12.) Kormányrendelet tartalmazza. Pörböly község közüzemi ivóvízellátással rendelkezik. A település az Alsónyék–Bátaszék–Pörböly–Báta térségét ellátó közös víziközmű-rendszerhez kapcsolódik.

A rendelkezésre álló víziközmű-vagyoni adatok szerint Pörböly településen mintegy 10,55 km ivóvízhálózat, vízműtelep és víztorony tartozik a rendszerhez. A közös víziközmű-rendszerben Pörböly tulajdoni hányada 22,48 százalék.

A korábbi települési dokumentáció szerint az ivóvízhálózatra kötött ingatlanok aránya mintegy 99 % volt.

A vezetékes ivóvízellátás biztonsága szempontjából fontos:

- az ivóvízhálózat folyamatos karbantartása;
- a hálózati vízveszteség csökkentése;
- a vízműtelep és víztorony megfelelő üzemeltetése;
- az ivóvízminőség rendszeres ellenőrzése;
- a vízbázisok védelme;

- a lakossági víztakarékosság ösztönzése.

A településeken szolgáltatott ivóvíz minőségének értékelése a települést ellátó ivóvízellátó-rendszer vízvizsgálati eredményein alapul. Pörböly község ivóvízellátásának felügyeletét a Tolna Vármegyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya végzi. Pörbölyön az ivóvíz megfelelő minőségű.
(adat forrása: https://www.nnk.gov.hu/index.php/kornyezetegugy/kornyezetegeszsegugyi-laboratoriumi-osztaly/vizhigienes-laboratorium/ivoviz/magyarorszagi-telepulesek-ivovizminosege.html?view=placemark&load_bootstrap=9&thumbnail=1&imagegalery=0&hidedescriptionhtml=0&showdescriptionfullhtml=0&id=32641)

Pörböly környezeti állapotának egyik fontos sajátossága, hogy **a településen nincs kiépített közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat**, ezért a háztartási szennyvíz nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvízként kerül kezelésre. A szennyvizet szippantással gyűjtik össze és Bátaszéken tisztítják.

A környezetvédelmi szempontból megfelelő működés érdekében kiemelten fontos:

- a háztartási szennyvíz szabályos gyűjtése;
- az engedélyezett szolgáltató igénybevétele;
- a szennyvíz igazolt elszállítása és ártalommentes elhelyezése;
- a szennyvíz talajba történő illegális elszikkasztásának megakadályozása;
- a szikkasztóaknák és egyedi szennyvíztárolók megfelelő kialakítása;
- a felszín alatti vizek védelme;
- a lakosság folyamatos tájékoztatása.

Felszíni vizek, vízelvezetés

Pörböly környezetének vízháztartását alapvetően a Duna és az ahhoz kapcsolódó ártéri vízrendszer határozza meg.

A településrendezési dokumentáció szerint Pörböly közvetlen belterületén jelentős természetes felszíni vízfolyás vagy állóvíz nem található. A településhatárt érintő Kerülő-Duna medre korábban is jelentős vízhiányt mutatott. A Paptava-csatorna a település külterületének déli részén található, és a Szekszárd-Bátai-főcsatornához kapcsolódik.

A 2026. évi aszályos időszakban a Duna vízállása rendkívül alacsony szinteket ért el. Ez Pörböly térségében is jelentős ökológiai kockázatot jelenthet, mivel az ártéri élőhelyek állapota szoros kapcsolatban áll a folyó vízjárásával.

A 2026. év környezeti szempontból nemcsak a tartós aszály és vízhiány miatt volt jelentős, hanem az év során előforduló **rövid idő alatt lezúduló, nagy intenzitású csapadék, heves zivatar és jégeső** miatt is. Pörbölyön 2026. júniusában rövid idő alatt jelentős mennyiségű jég hullott, mely a kiskertekben, gyümölcsösökben és a mezőgazdasági területeken okozott jelentős károkat.
A 2026. júniusi esemény környezeti szempontból azért is jelentős, mert jól szemlélteti a **szélsőséges időjárási helyzetek kettősségét**. Miközben a 2026. év jelentős részében tartós csapadékhiány és aszály alakult ki, rövid idő alatt olyan intenzív csapadék- és jégesőesemény

következhet be, amely jelentős károkat okoz a növényzetben, a mezőgazdasági termelésben és a települési infrastruktúrában.

A hirtelen lezúduló csapadék esetében további problémát jelenthet, hogy a nagy intenzitású esőzés rövid idő alatt nagy mennyiségű víz elvezetését teszi szükségessé. Ez különösen akkor jelent kihívást, ha a csapadékvíz-elvezető árkok és műtárgyak kapacitása korlátozott, illetve ha a talaj az előző időszak szárazsága miatt rosszabb vízbefogadó képességgel rendelkezik.

A csapadékvíz elvezetése a belterületi szakaszon kialakított szikkasztó árokrendszerben történik. Fő gyűjtőárok, egyéb befogadó a településen nincs.

Jelentős földfelszínt szennyező objektumok (ipari üzemek, veszélyes anyagraktárak) nem találhatók. A földfelszín terhelése elsősorban a mezőgazdasági termeléshez kapcsolódó szennyezésekből (bemosódások, kemikáliák) származik.

Hulladékkezelés

A községben keletkezett lakossági hulladék kezelését az Alisca Terra Kft és a Vertikál Zrt. végzi a lakossággal kötött szolgáltatási szerződések alapján, heti egyszeri rendszeres szállítással. A szelektív hulladékgyűjtés keretében papír, műanyag és zöldhulladék elszállításról havi 1-1 alkalommal gondoskodik a szolgáltató.
A lakosok a lomtalanítási igényüket telefonon (+36 1 776 777) illetve e-mailben (ugyfelszolgalat@vertikalgroup.hu) jelezhetik a szolgáltató felé.

Zaj és rezgésterhelés

A zajforrások közül legfontosabbak az ipari és közlekedési zajok. A Gemenc Zrt. fűrészüzeme a lakott területtől olyan távolságban van, hogy zajhatása nem okoz lakossági problémát.
A közlekedésből származó zajkibocsátás jelentős, esetenként zavaró hatású, melyet az átmenő közúti forgalom (55. sz. fkl. út) okoz. Az elkerülő út kiépítése tervezés alatt.

Az épített környezet állapota, zöldterület gazdálkodás

Pörbölyön az önkormányzati belterületi utak kiépítettsége jó, majdnem 100 %-os.
A műszaki állapotukat illetően, sajnos már néhány helyen felújításra szorul az útburkolat. A járdák állapota részben elöregedett, rossz, illetve hiányos. A belterületi utak, járdák felújítására csak pályázat keretében kerülhet sor.
A település közterületeinek, közparkjainak, köztemetőjének tisztántartásáról az önkormányzat saját munkavállalói útján gondoskodik, melynek során a fűnyírási munkálatok mellett a zöldhulladék, falevelek rendszeres összegyűjtése is megtörténik.
Pörböly műemlékekkel, jelentős számú helyi építészeti értékekkel nem rendelkezik.
A település határát érinti a Duna-Dráva Nemzeti Park területe, mely megegyezik, az un. „Natura 2000" területtel.
Pörbölyön a közterületek karbantartása folyamatos. A zöldfelületek kaszálásáról az önkormányzat gondoskodik.

Környezeti nevelés és szemléletformálás

Pörböly község 2026. évi környezeti állapotát alapvetően a település különleges természeti adottságai és a 2026-ban jelentkező szélsőséges vízháztartási helyzet határozták meg.

A település egyik legnagyobb értéke a Gemenci-erdő és az ahhoz kapcsolódó ártéri ökoszisztéma. A természetvédelmi értékek megőrzése szempontjából különösen fontos a Duna és az ártéri vízrendszerek megfelelő vízellátása.

A 2026. évi aszály rámutatott arra, hogy a víz mennyiségi védelme és helyben tartása a következő években még fontosabbá válik.

A település vezetékes ivóvízellátása biztosított, ugyanakkor a víziközmű-rendszer folyamatos karbantartása és a vízveszteségek csökkentése indokolt.

Pörböly sajátos környezeti problémája a közüzemi szennyvízcsatorna-hálózat hiánya. Emiatt a nem közművel összegyűjtött háztartási szennyvíz szabályos begyűjtése, elszállítása és ártalommentes elhelyezése kiemelt jelentőségű. A felszín alatti vizek érzékenysége miatt különösen fontos az illegális szennyvíz-elhelyezés és elszikkasztás megelőzése.

A jövőbeni környezetvédelmi feladatok középpontjában ezért három fő terület állhat:
a vízkészletek védelme és helyben tartása, a Gemenc természeti értékeinek megőrzése, valamint a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás.

A település környezeti állapotát jelentősen befolyásolja a lakosság környezettudatos magatartása, amelyet a környezeti neveléssel, szemléletformálással lehet elősegíteni. A környezetért felelős életvitel elősegítése, a természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása fontos feladat, hogy lakóhelyünk élhetőbb legyen. Ebben segítséget nyújthat a helyi oktatási intézmények bevonása, együttműködés a szakosított szervekkel, mint pl. a vízügy, környezetvédelem.

Pörböly, 2025. szeptember 15.

Sipos Lajos
polgármester

PÖRBÖLY KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA 1. Pörböly